

4.r

21. 5. 2020 – Delimo do 10 000

- V zvezek napiši račun $368 : 5 =$ in razmisli, kako bi se lotil računanja tega računa. Verjetno si hitro ugotovil, da je prva številka deljenca manjša od delitelja. V takem primeru vzamemo prvi dve številki in delimo po enakem postopku kot prej. *Poglej si video posnetek.*

3	6	8	:	5	=	7	3	
	1	8						
		3	ost.					

- Pisno zdeli račune v DZ str. 68/13. in 14. naloga.

5.r

21. 5. 2020 – Slovenske dežele v okviru sosednjih držav

Uvodni del:

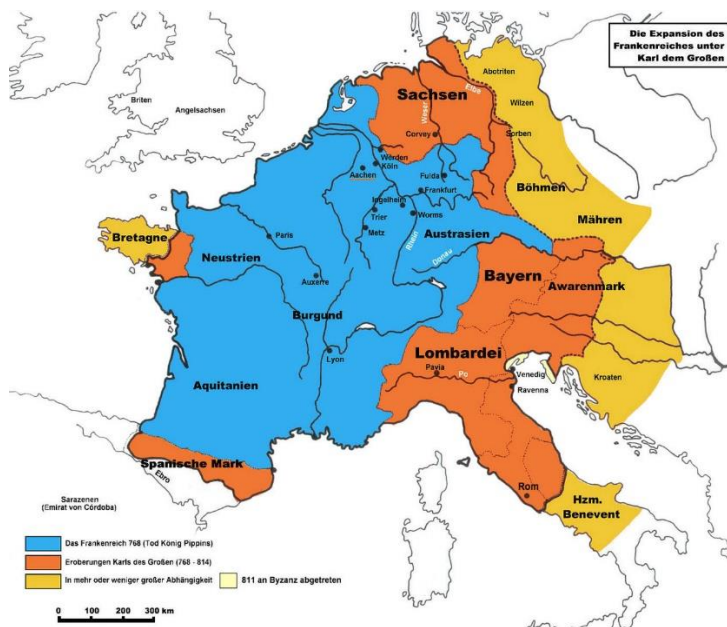
Mogoče poznaš, kateremu cesarstvu je pripadal ta grb? Dam ti namig; odpri strica Googla in ga povprašaj po zgodovini Nemčije.

Osrednji del:

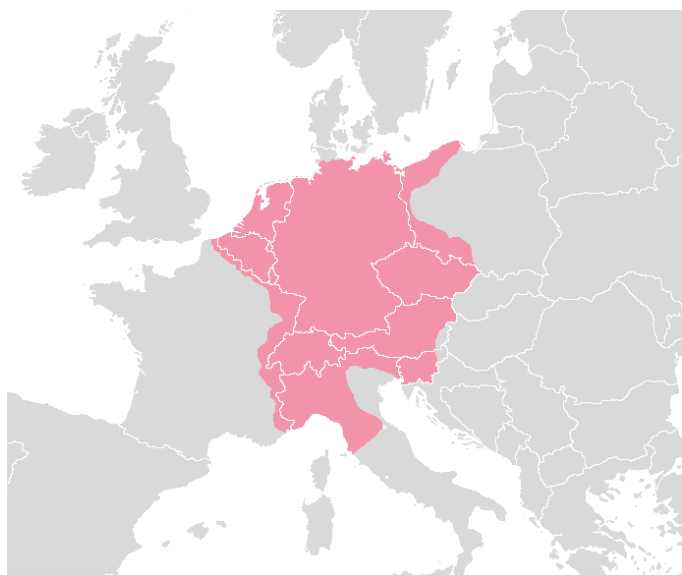
Odpri učbenik na str. 90, preberi besedilo in si dobro ogledaj zemljevid.

Razlaga:

Karantanija okoli leta 820 izgubi samostojnost, vključena je v veliko frankovsko državo.

Ko je frankovska država razpadla, je prišlo ozemlje Karantanije v okvir nemškega cesarstva.

Slovensko ozemlje je bilo razdeljeno na dežele: Koroška, Kranjska, Štajerska, Goriška in Istra. Osrednja slovenska dežela je bila Kranjska z glavnim mestom Ljubljana. Manjša enota je bil Trst z zaledjem.

Obalni del slovenskega ozemlja pa pod oblast Beneške republike. Predvsem Koper, Izola in Piran.

Beneška republika je bila država v današnji severni Italiji s središčem v Benetkah.

Vzhodni del slovenskega ozemlja (Prekmurje) je dolgo časa spadalo pod Ogrsko.

Zaključek:

V zvezek napiši naslov **Slovenske dežele v okviru sosednjih držav** in prepisi spodnji zapis.

Del današnje Slovenije je spadal pod nemško državo. Slovensko ozemlje je bilo več stoletji razdeljeno na DEŽELE:

Koroška, Kranjska, Štajerska, Goriška in Istra.

Obalni del slovenskega ozemlja (Koper, Piran, Izola) je spadal pod oblast Beneške republike.

Prekmurje je spadalo pod Ogrsko (današnjo Madžarsko).

Opombe:

Grb je pripadal Nemškemu cesarstvu, ki je nastalo leta 1871

I. UVOD

Pojdi v svojo omaro z oblačili in poišči čim več različnih vrst oblačil (*spomni se snovi iz predmeta slovenski jezik – pridevnik – vrstni pridevnik – vprašalnica kateri/katera/katero*) ter jih zloži na kup (*nalogo dobiš in opraviš na koncu ure*).

Danes se začnemo učiti o vrstah tekstilnih vlaken. Odpri učbenik in preberi besedilo na strani 52.

II. GLAVNI DEL:

V prilogi (na koncu navodil) imaš primere naravnih vlaken. Dobro si jih oglej in preberi, za kaj se naravna vlakna lahko vse uporabljajo.

Odpri učbenik in preberi besedilo na strani 53 do 55 o naravnih vlaknih ter kako jih delimo.

III. ZAKLJUČEK:

V zvezek napiši naslov **TEKSTILNA VLAKNA**. Zvezek obrni na dolgo stranico (lahko uporabiš tudi obe strani, ker bomo v tej in naslednji uri narisali miselni vzorec o vlaknih). Napiši in nariši pomembne podatke o naravnih vlaknih.

Oblačila, ki si jih potegnil iz omare, uredi glede na njihovo sestavo. Ti je kakšen kos ostal? To so verjetno umetna vlakna, ki jih bomo spoznali naslednjo uro.

NARAVNA TEKSTILNA VLAKNA

BOMBAŽ

TKANINE

Frotir

brisače in kopalne
plašče

Flanela

za rjuhe, srajce

Jeans

za kavbojske
hlače...

Damast

za prte

PLETENINE

Nogavice

nogavice

Za oblačila

pižame, majice...

Za spodnje perilo

spodnje perilo

LAN

Laneno platno lahko vpije do 23% vlage, ki jo pa nato spet hitro odda. Lahko bi rekli, da dopolnjuje naravno uravnavanje toplote telesa in je zato zelo primerno za poletna in tropska oblačila.

Svila

Svila so najprej izdelovali na Kitajskem. Kitajci so že pred 5000 leti odkrili, kako je treba tkati svilo. To skrivnost pa so skrbno varovali, saj je bila svila redka in zelo draga tkanina. Trgovci so se iz Indije in Bližnjega vzhoda odpravljali ponjo na dolga potovanja po tako imenovani "svilni poti". Potniki, ki so se nekoč vračali s Kitajske, so večkrat prinesli s seboj dragoceno tkanino. Bila je tako nežna in mehka, da so jo mnogi primerjali s cvetnimi listi. Kljub vnetemu poizvedovanju trgovci niso znali pojasniti, kako Kitajci to blago izdelujejo. Skrivnost izdelovanja svile so prenesli pozneje v Korejo in na Japonsko. Prva svila je prišla v Evropo čez Indijo.

Skoraj 2500 let so Kitajci skrivnost izdelovanja svile skrbno skrivali. Dežela pa je bogatela na račun prodaje svile Perzijcem, Egipčanom in Rimljanom.

Ljudje v Evropi so se nemalo začudili, ko so izvedeli, da je vsa skrivnost svile v mali živalci - sviloprejkji. Leta 552 n. št. sta dva perzijska meniha pretihotapila sviloprejkine ličinke v votlih bambusovih palicah in s sabo vzela tudi semena murve, saj se z njenimi listi hranijo sviloprejkine ličinke. Sčasoma so se Evropejci naučili gojiti ličinke metulja japonske sviloprejke in pridelovati svilo.

Volna

Največ volne pridelajo v Avstraliji (25 % vse volne na svetu). Ogromna travnata področja (obsežni pašniki) so presuhi za obdelovanje, zato pa toliko bolj primerni za ovčerejo. Na njih lahko živi več kot 150 milj. ovac. (Ovac je desetkrat več kot Avstralcev.)

Najboljšo volno delajo iz ovc pasme merino. Avstralija na leto pridelava več kot 700.000 ton volne.

Druge pasme gojijo zaradi mesa. Avstralija je med največjimi pridelovalci jagnjetine in bravine na svetu. Včasih suša uniči obširna območja trave. Takrat na tisoče ovac lahko pogine od lakote in žeje.

Viskoza

Tako imenovani "viskozni" ali "ksantogenatni" proces za pridobivanje kemičnih vlaken so prvič uporabljali Nemci med prvo svetovno vojno, čeprav so postopek odkrili Angleži že leta 1891.

Od začetka industrijske proizvodnje viskoznih vlaken do danes so postopek stalno dopolnjevali, tako da danes po tem postopku pridobivamo vlakna zelo različnih lastnosti.

Viskoza so regenerirana celulozna vlakna. Celulozo pridobivajo iz lesa: topola, bukve, bora, smreke in tudi iz drugih virov: iz riževe slame, bombažnih odpadkov ali odpadkov rastlinskih tekstilij, ki pa so v primerjavi z lesom manj pomembni.